

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
РАЙОНЕН СЪД – ЛОМ

УТВЪРЖДАВАМ:
АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РС ЛОМ:

/ АЛБЕНА МИРОНОВА/

Утвърдени на основание Заповед № А-
86/12.10.2022г. на Административния
ръководител – Председател на РС Лом

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

**за организацията на работа и правилата за поведение на
съдебните заседатели при Районен съд гр.Лом**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. С настоящите правила се уреждат организацията на работа и правилата за етично поведение на съдебните заседатели в Районен съд-Лом и взаимодействието им със съдиите и съдебните служители.
  2. Съдебните заседатели участват в състава на съда, който разглежда дела като първа инстанция, в случаите и по реда, предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс.
  3. Съдебните заседатели имат равен глас, права и задължения със съдиите от състава без изрично предвидените за съдията докладчик и за председателя на състава.
-

4. Държавата защитава съдебните заседатели и ги обезщетява за вреди, които са им причинени при или по повод изпълнението на техните функции.

5. Съдебните заседатели могат да образуват и да членуват в организации, които защитават правата и интересите им във връзка с това им качество.

II. Подбор на съдебни заседатели за всяко дело:

1. За всяко дело се определят основни и резервни съдебни заседатели на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение.

2. Подборът на основни и резервни съдебни заседатели се извършва от съдебните деловодители в наказателно деловодство.

3. С разпореждането за насрочване на делото съдията докладчик определя необходимостта от резервни съдебни заседатели, както и от педагози, психолози и специалисти по социални дейности.

4. Случайният подбор на основни и резервни съдебни заседатели се осъществява чрез единната информационна система на съдилищата (ЕИСС), а при необходимост /когато делото е образувано преди внедряване на ЕИСС/ чрез деловодна програма - САС Съдебно деловодство.

5. В подбора участват всички съдебни заседатели, които не са заявили писмен отказ от участие в съдебни заседания, не са депозирали своевременно писмено заявление за отсъствие по различни причини в даден период, както и тези, които нямат насрочени съдебни заседания за същия ден, разглеждането на които се извършва изцяло или отчасти във времето, за което се прави изборът.

6. Всеки съдебен заседател може предварително, в писмен вид, да уведоми администрацията на съответния съд в кои времеви периоди или часове през деня има обективни пречки за участие в работата на съда с цел по-добра организация и планиране на работата.

7. За проведения случаен подбор се разпечатва протокол, който се прилага към съответното дело.

8. При недостиг на съдебни заседатели в някой съд от района на окръжния съд, в рамките на който съдебен заседател е избран да изпълнява функциите си, последният може да бъде командирован с негово съгласие

за участие в определени дела в друг съд от същия район при спазване разпоредбите на ЗСВ.

9. За участие в съдебния състав се призовават основните съдебни заседатели, а резервните – съобразно правилата на НПК и разпореждането на съдията докладчик.

10. Повторен подбор на съдебен заседател се извършва чрез системата за случайно разпределение в хипотезите, предвидени за съдиите, уредени от закона, Единната методика за приложението на принципа за случайно разпределение на делата и вътрешните правила на съответния съд, оповестени на интернет страницата му.

III. УЧАСТИЕ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ В СЪДЕБНИ ЗАСЕДАНИЯ

1. Призоваването на съдебни заседатели за съдебни заседания може да става по телефона или по електронен път, като това се отбелязва в делото.

2. Съдебните заседатели могат да бъдат призовавани и по реда на НПК, предвиден за страните, ако съдията докладчик намери този начин за подходящ.

3. На съдебния заседател трябва да се даде възможност да се запознае с делото преди съдебното заседание.

4. Запознаване с делото от съдебния заседател се извършва в адвокатската стая на съда.

5. Не се разрешава изнасяне на делата или на материали от тях извън сградата на съда.

6. Съдебният заседател уведомява своевременно председателя на съдебния състав при невъзможност да се яви в насрочено съдебно заседание, като повторен подбор се извършва само в случаите, посочени в т.10 от раздел II от настоящите правила.

7. Съдебният заседател участва в съдебни заседания в прилично, съответстващо на общоприетите разбирания, облекло, изключващо натрапването на принадлежност към етническа, религиозна или културна общност или индивидуални предпочитания, съществено отклоняващи се от общоприетите.

8. Не може да участва в състава на съда съдебен заседател:

8.1. който е участвал в състава на съда, постановил:

- присъда или решение в първата, въззивната или касационната инстанция, или при възобновяване на наказателното дело;
- определение, с което се одобрява споразумение за решаване на делото;
- определение, с което се прекратява наказателното производство;
- който е бил обвиняем, настойник или попечител на обвиняемия, защитник или повереник по делото;
- който е бил или може да встъпи в наказателното производство като частен обвинител, частен тъжител, граждански ищец или граждански ответник;
- който е бил свидетел, поемно лице, вещо лице, преводач, преводач на български жестов език или специалист - технически помощник по делото;
- който е съпруг или близък роднина на лицата по т. 1 - 6;
- който е съпруг или близък роднина на друг член от състава на съда.

8.2. Не може да участва в състава на съда съдия или съдебен заседател, който поради други обстоятелства може да се счита предубеден или заинтересован пряко или косвено от изхода на делото.

9. Съдът постановява актовете си в тайно съвещание.

- съдебните заседатели са длъжни да пазят тайната на съвещанието.
  - Съдебните заседатели се изказват и гласуват преди съдиите. Председателят на състава се изказва и гласува последен.
  - Съдът се произнася с обикновено мнозинство, като членовете на състава имат равен глас.
  - Съдебния заседател има право да заяви особено мнение, което трябва да мотивира.
-

IV. ЕТИЧНИ ПРИНЦИПИ И ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Настоящите принципи и правила на поведение имат за цел да определят етичните изисквания в поведението на съдебните заседатели и да ангажират моралния им дълг, като по този начин повишат общественото доверие в съдебната власт и издигнат нейния престиж.

2. Етичните принципи и правилата, произтичащи от тях, очертават стандартите за поведение на съдебните заседатели при изпълнение на служебните, обществените и гражданските им задължения, които те трябва да възприемат и спазват.

3. Настоящите етични принципи и правила за поведение са задължителни за всички съдебни заседатели, като неспазването им е основание за предсрочно освобождаване от изпълняваната длъжност на основание чл. 71, ал. 1, т. 5 от ЗСВ.

4. Съдебните заседатели спазват следните етични принципи и правила за поведение:

4.1. социална отговорност:

- изпълнението на функциите на съдебен заседател е граждански дълг, осъществяването на който способства за повишаване на доверието в съдебната власт;
- съдебните заседатели участват активно в съдебния процес;

4.2. законност: съдебните заседатели са длъжни да спазват и прилагат Конституцията и законите на Република България; те осъществяват дейността си, като спазват правата и основните свободи на гражданите;

4.3. независимост и обективност:

- съдебните заседатели действат по съвест и убеждение, основано на обективно, всестранно и пълно изследване на всички факти и обстоятелства по делото;
- съдебните заседатели изпълняват функциите си свободно от социални, икономически, политически и всякакви други преки или косвени влияния, като не се поддават на натиск, заплахи или стимули, независимо от техния източник;

4.4. безпристрастност:

- съдебните заседатели се ръководят от презумпцията, че обвиненото лице се счита за невинно до завършване на наказателното производство с влязла в сила присъда;
- съдебните заседатели изпълняват функциите си без разграничение на личността, като не допускат поведение, което може да се възприеме, като привилегироване, предразположеност, предубеденост или предразсъдък, основани на пол, полова идентичност, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна;
- съдебните заседатели не допускат контакти и създаване на лични отношения със страните по делото, които биха породили основателни съмнения относно тяхната безпристрастност;
- съдебните заседатели се въздържат от носене на политически, идеологически или религиозни символи или сравними атрибути, които биха могли да доведат до съмнения относно тяхната обективност и безпристрастност;

4.5. справедливост: съдебните заседатели са представители на обществото в съдебния процес и като такива са длъжни да се грижат за постановяване на справедливи съдебни актове;

4.6. компетентност:

- съдебните заседатели трябва да притежават основни познания по отношение на използваната правна терминология и реда, по който се извършва наказателното производство;
- съдебните заседатели са длъжни да познават и спазват своите права и задължения, регламентирани в Конституцията, Закона за съдебната власт, Наказателно-процесуалния кодекс, настоящата наредба и други нормативни актове, както и във вътрешните правила на съответните съдилища;
- съдебните заседатели преминават първоначално и последващи обучения за поддържане и повишаване нивото на квалификацията им;

4.7. комуникативни и социални умения:

- при изпълнение на функциите си съдебните заседатели проявяват толерантност и се отнасят с уважение към участниците в процеса и към съдебните служители, като зачитат правата и достойнството на личността;
- съдебните заседатели общуват открито и показват търпение при изслушването на различни аргументи, мнения и гледни точки от останалите членове на съдебния състав;
- съдебните заседатели аргументират изразената от тях позиция по подходящ и разбираем начин;
- в конфликтни ситуации съдебните заседатели контролират емоциите си и не реагират прибързано и необмислено;

4.8. достойно поведение:

- съдебните заседатели следват поведение и поддържат подходящ външен вид, допринасящи за престижа на съдебната власт;
- съдебните заседатели не могат да използват престижа на тази си длъжност за защита на лични и на свои близки интереси при упражняване на гражданските си права;
- съдебните заседатели проявяват необходимата сдържаност, като не допускат извършване на действия и постъпки, които са в разрез с добрите нрави и утвърдените в обществото разбирания за благоприличие;
- с личното си поведение съдебните заседатели дават пример за висок морал и почтеност;

4.9. конфиденциалност:

- съдебните заседатели са длъжни да опазват тайната на съвещанието;
- съдебните заседатели са длъжни да пазят държавната, служебната и личната тайна, станала им известна при и по повод осъществяване на техните правомощия;
- съдебните заседатели нямат право да изразяват предварително становище по делата на съда, в който са избрани.

4.10. Съдебният заседател не може да предоставя информация за дейността на състава на съда на медиите. Такава информация се предоставя от председателя на съда.

V. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА НА СЪДЕБНИТЕ ЗАСЕДАТЕЛИ

1. Съдебните заседатели получават възнаграждение от бюджета на съдебната власт.

2. Възнаграждение се дължи за участие в открити и закрити съдебни заседания, в т.ч. и при отлагане на заседанието, за участие в тайно съвещание за постановяване на присъда и за извършване на други дейности, свързани с упражняване на функциите им и свързаните с тях задължения, за които не се съставя протокол.

3. Възнаграждението по т.2, раздел V от настоящите правила се определя почасово, включително и за започнат час, на база дневно възнаграждение в размер на 1/22 на ден от 60% от основната заплата за районен съдия, но не по-малко от 20лв. (двадесет лева) на ден. Броят часове, за които се дължи заплащане не се ограничава от осемчасовия работен ден.

4. За съдебни заседания, продължителността на които се означава с начален и краен час в съдебния протокол, възнаграждението се определя от часа, за който съдебното заседание е насрочено, до отразения в протокола час на неговото приключване, в размерите по т.3, раздел V от настоящите правила.

5. За участие в други дейности, за които не се съставя протокол, времето на заетост на съдебните заседатели се определя от председателя на съдебния състав, но не повече от 4 часа за дело и се отразява писмено по подходящ начин.

6. Всяка актуализация на възнагражденията се извършва със заповед на административния ръководител-председател на съда.

7. За изчисляване на общото дневно и месечно за участието на съдебен заседател във всяко съдебно заседание или друга дейност съд. служител на длъжност „човешки ресурси, съвместяващ длъжностите касиер и домакин“ ежемесечно да 10-то число разпечатва от модул „Справки” - „Справка за съдебни заседатели”, индивидуална справка за всеки съдебен заседател на когото следва да се изплати възнаграждение за участие в съдебни заседания в предходния календарен месец с копие за съдебния заседател.

8. Индивидуалната справка за участието на даден съдебен заседател в съдебни заседания се прилага към комплекта документи за осъществяване

на предварителен контрол „за поемане на разход“, след което се докладва на председателя на съда – за утвърждаване.

9. Възнаграждението се изчислява от счетоводството на съда и се изплаща ежемесечно за всички отработени за съответния месец часове.

10. На съдебните заседатели се възстановяват разходите за транспорт и настаняване, които са направили във връзка с участието им в съдебни заседания, както и при изпълнение на други техни задължения, свързани с упражняването на функциите им на съдебни заседатели.

11. На възстановяване подлежат разходите за ползване на обществен транспорт, включително и при командироване, съгласно определения в ЗСВ ред, които съдебните заседатели са направили за пътуване от местоживеенето или местоработата им до сградата на съда и обратно. Пътни разходи при пътуване с обществен транспорт се определят срещу представен билет - датата на пътуване върху билета следва да съвпада с датата на съдебното заседание.

12. По изключение, когато обстоятелствата го изискват, на съдебните заседатели се възстановяват разходите за гориво, направени във връзка с използване на моторно превозно средство, по следния начин:

- Пътни разходи, извършени с лично МПС, се определят след прилагане на следните разходооправдателни и доказателствени документи от съд. заседател до съдията-докладчик по делото:
  - ✓ оригинален фискален бон за заредено гориво с дата отговаряща или предходна на датата на съдебното заседание;
  - ✓ копие на свидетелството за регистрация на МПС на съответното лично моторно превозно средство (съответно копие на пълномощно/декларация за управление на автомобил, ако в талона е посочен друг собственик), заверено от съд. заседател с “Вярно с оригинала”. Не се изплащат пътни разходи при наличие на талон на МПС, чиито титуляр е фирма;
  - ✓ банкова сметка (по възможност) - за превеждане на определените суми;

13. На съдебните заседатели, които живеят извън населеното място на съда, в който упражняват функциите си, при необходимост от нощуване, се възстановяват разходи за настаняване, по посочения в раздел V от Наредбата за командировките в страната ред.

14. Въз основа на издадените през месеца Справки, главният счетоводител изготвя месечна разплащателна ведомост, инициира БПН за

удържания ДОД и др. лични осигурителни вноски, както и изготвя и представя в ТД на НАП Декларация обр.№1 за осигурителните вноски на съдебните заседатели. Преди изплащане на сумите ведомостта задължително се подписва от административния ръководител и гл.счетоводител. Възнагражденията се изплащат с платежно.

VI. ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИОННИ ВЪПРОСИ

1. По всяко време след полагане на клетвата съдебните заседатели от един съдебен район могат да изберат съвет на съдебните заседатели.
  2. Съветът на съдебните заседатели осъществява връзка с административното ръководство на съда по организацията на работата на съдебните заседатели и съдейства за доброто взаимодействие между съдиите и съдебните заседатели
  3. Съдебните заседатели поставят въпросите си към ръководството на съда пряко или чрез съвета на съдебните заседатели.
  4. Администрацията на Районен съд – Лом е длъжна да осигури при необходимост на съдебния заседател документ / призовка, служебна бележка или др./ за участието му в съдебните заседания предварително и след провеждането им с цел осигуряване на информация пред работодателя на съдебния заседател или пред други органи и лица.
  5. Легитимирането на съдебните заседатели при влизане в сградата на съда и при участие в съдебни заседания се осъществява чрез служебна карта, издадена от административния ръководител на съда, в който са избрани.
  6. Съдебните заседатели връщат служебната си карта на административния секретар при изтичане на мандата им или при предсрочното им освобождаване от длъжност.
  7. За предсрочно прекратяване на мандата на съдебен заседател на основание чл. 71, ал. 1, т. 1, 4 и 7 от Закона за съдебната власт съдебният заседател подава изрично писмено изявление до председателя на съда, в което посочва съответните обстоятелства. Въз основа на изявлението съдебният заседател се изключва от системата за случайно разпределение на делата.
-

8. Системно неизпълнение на настоящите вътрешни правила е основание за провеждане на процедура за освобождаване от длъжност по чл. 71, т. 5 от Закона за съдебната власт.

VII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

За неуредени в настоящите вътрешни правила въпроси се прилага Наредба № 7 за съдебните заседатели, издадена от Висшия съдебен съвет, обн., ДВ, бр. 81 от 10.10.2017 г., в сила от 10.10.2017 г., изм. и доп., бр. 78 от 30.09.2022 г.
